Citation:

Greń, Z., Kresa, M., & Żurek-Huszcz, A. (2021). Społeczeństwo XXI wieku – zacieranie się granic, języków i kultur. *Slavia Meridionalis*, 21, Article 2694. <https://doi.org/10.11649/sm.2694>

Greń, Z., Kresa, M., & Żurek-Huszcz, A. (2021). The society of the 21st century – the blurring of borders, languages and cultures. *Slavia Meridionalis*, 21, Article 2694. <https://doi.org/10.11649/sm.2694>

Społeczeństwo XXI wieku – zacieranie się granic, języków i kultur

Rozwój nowych technologii, otwarcie granic fizycznych, przeniesienie wielu zjawisk społecznych w przestrzeń wirtualną, w której wytyczenie granic jest utrudnione, czasem wręcz niemożliwe, procesy globalizacji kulturowej – stawiają przed społeczeństwami początku wieku XXI nowe wyzwania.

W związku z dynamiką zmian społecznych, zachodzących także w komunikacji społecznej, pojawia się potrzeba zdefiniowania nowych zjawisk i przeddefinowania starych pojęć. Należą do nich między innymi: pojęcie grupy społecznej określonej terytorialnie i społecznie (miasto, wieś), grupy komunikacyjnej (naród, etnikum), typów i hierarchii jednostek komunikacyjnych (języki narodowe, regionalne, dialekty, socjolekty, profesjolekty). W miejsce zjawisk o stosunkowo wyraźnych zakresach i cechach konstytutywnych, czasami administracyjnie skodyfikowanych (oficjalny narodowy standard językowy, system gatunków mowy, komunikacja oficjalna vs nieoficjalna etc.), w znacznie wyższym niż poprzednio stopniu zaczynają funkcjonować w przestrzeni społecznej zjawiska o rozmytych granicach i nieostrych kryteriach wyodrębniania (gatunki mowy mieszane, komunikacja nieoficjalna w sferze publicznej, regionalne substandardy języka narodowego). Dochodzi bowiem do zacierania granic między kategoriami społeczno-komunikacyjnymi, procesy społeczno-komunikacyjne stają się nieostre, w komunikacji, zwłaszcza masowej, nasilają się szumy komunikacyjne.

This work was supported by the Polish Ministry of Education and Science.

Authors' contribution: all authors participated equally in the concept of the study and drafting the manuscript.

Competing interests: no competing interests have been declared.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2021.

W badaniach socjolingwistycznych na pograniczach realnych i wirtualnych na rozpoznanie zasługują więc takie zagadnienia badawcze jak:

- redefinicja pojęć z zakresu jednostek społeczno-komunikacyjnych (miasto, wieś, region, społeczność lokalna);
- pojęcie granicy fizycznej a/i wirtualnej, zacieranie się granic językowych;
- metodologia badań współczesnych zmian komunikacyjnych, komplementarność metod badawczych;
- komunikacja polikodowa, semikomunikacja, korzystanie z kompetencji czynnej i biernej w kontaktach międzykulturowych, języki blisko spokrewnione i typologicznie bliskie, dwu- i wielojęzyczność w praktyce językowej;
- współczesne media, zmiany wzorców komunikacyjnych, nowe gatunki medialne, mieszane gatunki medialne;
- procesy przenikania się i mieszania stylów w komunikacji językowej, stylizacja językowa a mieszanie kodów;
- komunikacja oficjalna i nieoficjalna w świecie wirtualnym, zadania i narzędzia polityki językowej w warunkach komunikacji masowej.

Zaprezentowany tom stanowi próbę odpowiedzi na niektóre pytania związane z dynamiką zmian w komunikacji społecznej na początku XXI wieku. Został on przygotowany w ramach działalności Komisji Socjolingwistycznej afiliowanej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Większość tekstów jest autorstwa członkiń i członków tej Komisji.

*Zbigniew Greń
Monika Kresa
Aleksandra Żurek-Huszcz*

The Society of the 21st Century – the Blurring of Borders, Languages and Cultures

Societies are faced with new challenges at the beginning of the 21st century: the facets of cultural globalization, the development of new technologies, the opening of physical borders, and the transfer of many social phenomena to virtual space, where setting borders is constricted and sometimes even impossible. The dynamics of the current changes in social communication lead to the need to identify new phenomena and redefine old concepts: social groups defined territorially and socially (towns and villages), communication groups (national or ethnic groups), types and hierarchy of communication units (national and regional languages, dialects, sociolects, professional sociolects), to name but a few. Relatively clear-cut phenomena with distinctive constitutive features which are sometimes administratively codified (some of the phenomena are official national standard languages, systems of speech genres, official vs unofficial communication, etc.) are being replaced, especially in the social space, by phenomena with blurred borders and indistinct parameters (those phenomena are mixed speech genres, unofficial communication in the public sphere, regional standards of national languages). The borders between social and communicational categories get blurred, social and communicational processes become indistinct, and there is more and more noise in communication, especially in mass communication.

In sociolinguistic research on the borderland between the real and the virtual world, the set of research areas is as follows:

- the redefinition of social and communication units, such as towns, villages, regions, local communities;
- the concept of physical and/or virtual borders; the blurring of language borders;
- the research methodology of contemporary changes in communication; the complementarity of research methods;
- polycode communication, semi-communication, active and passive competence in intercultural contacts, closely related languages and typologically similar languages, bi- and multilingualism;

- contemporary media, changes of communication patterns, new media genres, mixed media genres;
- the phenomenon of interpenetration and mixing language styles in linguistic communication; language stylization and code-mixing;
- formal and informal communication in the virtual world; the tasks and tools of language policy in the conditions of mass communication.

The presented volume is an attempt to answer some questions concerning the dynamics of the changes in social communication at the beginning of the 21st century. It was prepared as part of the activities of the Commission for Sociolinguistics, which is affiliated with the International Committee of Slavists. The authors of most of the texts are members of this Commission.

Zbigniew Greń

Monika Kresa

Aleksandra Żurek-Huszcz